

Industria de software și servicii în România, 2004

Peste un miliard de dolari după cinci ani de creștere continuă

Mircea Vuici, ITC

Materialul utilizează rezultate ale analizei evoluției industriei de Tehnologia Informației românești pe care **ITC - Institutul pentru Tehnica de Calcul** o realizează anual pe baza informațiilor din bilanțurile depuse de cele peste 10.000 de societăți care se înregistrează sub codurile CAEN 30 - "Producția de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou" și CAEN 72 - "Informatică și activități conexe".

Industria de software și servicii a depășit în 2004 pragul de un miliard de dolari. Cifra de afaceri totală a atins 1.086 mil.USD, în creștere cu 42% față de anul anterior. Este adevărat că această creștere în dolari a fost "ajutată" de deprecierea monedei americane și aprecierea puternică a leului de la sfârșitul anului. Dacă cifra de afaceri este exprimată în moneda europeană (874 mil.euro) sau în lei constanți, mărirea devine doar 29% și respectiv 24%.

Producția proprie vândută a înregistrat 648 mil.USD (522 mil.euro), în creștere cu 39% (26%), în timp ce valoarea adăugată brută s-a mărit cu 26% (15%) depășind 370 mil.USD (300 mil.euro). Exporturile sunt estimate la 250 mil.USD (200 mil.euro), cu 38% mai mult decât în anul anterior și continuă să reprezinte aproape 40% din producția sectorului.

Evoluția ascendentă a sectorului are un corespondent și în dezvoltarea pieței interne. Conform ultimei ediții ale publicației EITO, rata de creștere în 2004 a fost de 22% pentru piața TI și de 18% pentru cea de software și servicii. Rapoarte mai recente ale IDC indică măriri considerabil mai ridicate pentru anumite segmente ale pieței (26% pentru piața ERP sau 28% pentru cea de servicii IT).

Numărul de firme de software și servicii a depășit 10.500, creșterea cu peste 2.000 (+25%) fiind asemănătoare celei din anul anterior. Si personalul sectorului a evoluat spectaculos cu aproape 7.000 de noi angajați care au adus numărul total la peste 32.250.

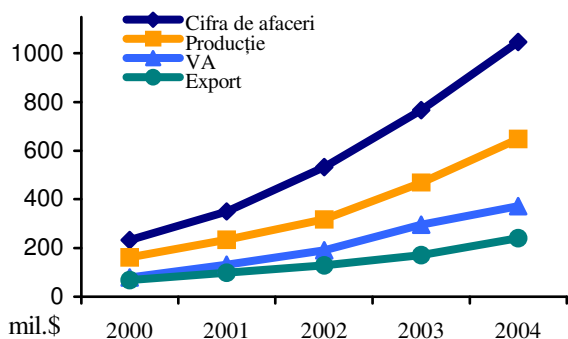
Față de 1997, în 2004 industria de software și servicii a produs și a vândut de 10 ori mai mult, a adus la PIB o valoare de aproape 13 ori mai mare și a dat de lucru la de 4,4 ori mai mulți angajați pe care i-a plătit de 2,5 ori mai bine și a căror productivitate a crescut de 3 ori..

Raportată la scara întregii economii, industria de software și servicii TI nu deține încă un loc foarte important. Contribuția valorii adăugate brute se situează sub 0,6% din produsul intern brut, iar exporturile nu depășesc cu mult 1,1% din totalul exporturilor României. Cifrele prezentate aici indică însă că, după ani de creștere continuă, industria de software și servicii a rămâne probabil sectorul cel mai dinamic al economiei.

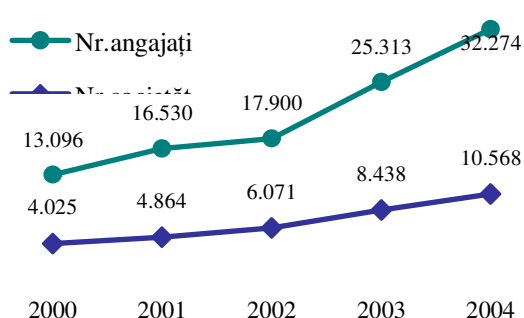
Software și servicii (CAEN72), 2004

	2004 \$	2004/03 \$	2004 Euro	2004/03 Euro
Cifra de afaceri, mil.	1.086	42%	874	28,9%
Producția vândută, mil.	648	39%	522	26,3%
Vanzare marfuri, mil.	437	46%	352	33,0%
Valoare adaugata, mil.	373	26%	300	14,7%
Export, mil.	250	38%	200	26,5%
Profit net, mil.	128	12%	103	1,9%
Numar societati	10.568	25%		
Nr.mediu angajati	32.274	27%		
Salariu brut mediu/an	4.073	13%	3.279	3%
Productivit. (VA/pers)	11.559	-1,3%	9.307	-10,1%
Productivit. (CA/pers)	33.635	11,0%	27.083	1,1%

Software si servicii (CAEN 72), 2000-2004

Nr.firme și personal, 2000-2004

Sectorul CAEN 72 atrage în continuare firmele

Ritmul de populare sectorului cu noi firme se menține ridicat de cca 3 ani. Cele 2.130 de societăți nou înregistrate în 2004 reprezintă o creștere cu 25%, ceea ce indică o capacitate deosebită de dezvoltare antreprenorială. Este adevărat că tendința s-a atenuat ușor față de 2003, care a fost un an de maxim cu 2.370 de noi firme, adică +40%. Cu toate acestea, creșterea rămâne remarcabilă, mai ales raportată la alte sectoare economice. Numărul total de societăți care au depus bilanțul în 2004 pe întreaga economie a fost cu 44.000 mai mare față de anul anterior, creșterea medie fiind de doar 10%

S-ar putea spune că sectorul CAEN 72 este considerat "atrăgător". Pe lângă dinamismul real, potențialul de creștere și importanța recunoscută a domeniului, sectorul software este perceput și ca unul din puținele care mai oferă avantaje cum sunt cele de

natură fiscală (să nu uităm că este singurul în care acționează scutirea de impozit pe veniturile programatorilor).

În spațiile creșterii numerice cu 2.130, sistemul de firme a cunoscut, ca și în anii anteriori, mari fluctuații cu apariții de societăți noi, dispariția altora și cu numeroase "schimbări de domiciliu" CAEN.

Din totalul de 10.568 de firme, doar 7.310 au fost stabile, fiind înregistrate în sector și în anul anterior. Peste 1.100 de firme au ieșit din sector în 2004, iar alte 3.260 au intrat.

Dintre firmele care au părăsit sectorul aproximativ o jumătate (570) au dispărut, majoritatea fiind microîntreprinderi desființate sau care nu au depus bilanțul. Sunt însă și câteva cazuri de societăți importante, de exemplu TotalSoft (care nu numai că nu a dispărut, dar cunoaște o ascensiune remarcabilă), al căror bilanț nu a fost publicat. Restul de firme care au ieșit din sector sunt cele care migrează către alte sectoare. Dintre acestea

Din cele 3.258 de societăți intrate în sector, 2.558 sunt nou înființate în 2004, iar alte 700 s-au mutat din alte sectoare.

Referitor la aceste mișcări de firme se impun două remarci.

Reluând observația din analiza anterioară, dacă numărul de firme nou înființate se raportează la totalul din 2003, se obține o rată a "natalității" de 30%, în descreștere față de anul anterior (37%). Același calcul pentru firmele desființate conduce la o rată a "mortalității" de 6,8%, care se păstrează scăzută, dar s-a mărit ușor față de valoarea din anul anterior (5,6%).

În ceea ce privește mutările de firme, numărul celor care au venit (700) este sensibil mai mare decât al celor care au plecat în alte sectoare (557). În unele cazuri schimbarea înregistrării este justificată de modificări reale în ponderea activităților societății, dar de multe ori mutarea este legată de atractivitatea sectorului despre care vorbeam mai sus. Migrația este încurajată de lipsa unor reglementări mai precise privind modul de înregistrare a activității principale în clasele CAEN.

Care este efectul acestor mutări asupra indicatorilor sectorului?

Firmele care s-au mutat în sector au adus o cifră de afaceri de 80 mil.\$ și 2000 de angajați, iar cele care au plecat au luat cu ele 50 mil.\$ și 1.480 de angajați. Diferențele sunt foarte mici dacă sunt raportate la creșterile generale ale sectorului (7%-9%).

În același timp, efectul net al apariției de firme noi și desființării altora a fost un plus de 53 mil.\$ la cifra de afaceri și de 2.960 angajați (17% și, respectiv, 42% din creșterile totale ale sectorului).

Cele mai importante creșteri s-au înregistrat însă la grupul celor 7.310 societăți stabile: 235 mil.\$ la cifra de afaceri (74% din total) și 3.490 la personal (50% din total).

Se poate deci spune că, și în 2004, efectul mutărilor de firme a fost neglijabil și că cea mai mare parte a creșterilor s-a datorat firmelor existente și nou înființate. Evoluția ascendentă a indicatorilor sectorului reflectă deci o creștere reală a volumului de activitate și a personalului.

Regres al microîntreprinderilor

Din totalul de 10.568 de firme ale sectorului 6.970, adică 66%, au depus bilanțul în 2004 ca microîntreprinderi. Procentul este mare în comparație cu alte sectoare. Pe întreaga economie ponderea numerică a microîntreprinderilor a fost de doar 48%.

Succesul de care se bucură microîntreprinderea în industria de software și servicii se datorează avantajelor generale cunoscute, în special cele fiscale (impozitul pe venit de 1,5% până în 2004). La aceasta se adaugă practica la fel de cunoscută a plății salariilor prin aceste firme pentru a evita fiscalitatea asociată (vezi în acest sens și studiul "Fiscalitatea muncii în industria de software și servicii" realizat pentru ANIS).

În 2004 microîntreprinderile au folosit 38% din personalul sectorului și au dat 22% din cifra de afaceri. În medie microîntreprinderea a avut 1,7 salariați și o cifră de afaceri de 34,7 mii de dolari. Spectaculoasă este însă profitabilitatea, microîntreprinderile realizând aproape jumătate din profiturile sectorului, datorită în mare parte mutării salariilor despre care vorbeam.

Noutatea anului 2004 este începutul unui regres numeric al microîntreprinderilor. Față de anul anterior numărul s-a redus cu 450, ceea ce n-ar fi prea mult, dar ponderea în totalul sectorului a scăzut de la 88% la 66%. Motivul trebuie căutat în modificarea reglementărilor privind înregistrarea ca microîntreprindere și impunerea condiției de a avea cel puțin un angajat pentru a beneficia de impozitarea pe venit. Tendința de reducere a continuat în 2005 și se va accentua probabil în anii viitori.

Microîntreprinderile sectorului software și servicii

	2001	2002	2003	2004
Numar	153	5.264	7.420	6.969
% din total	3%	87%	88%	66%
Personal	0	5.323	9.738	12.145
% din total	0%	30%	38%	38%
CA, mil.USD	0,7	110,9	191,5	242,1
% din total	0,2%	21%	25%	22%

Un început timid de consolidare

Anul 2004 a marcat inițierea unui proces de concentrare în industria de software și servicii, cazul cel mai cunoscut fiind cel al fuziunii companiilor locale cu capital francez Kepler și RDS din care a rezultat Kepler Rominfo. Fenomenul s-a extins considerabil de abea în anul următor cu un mare număr de achiziții și fuziuni din care unele de valoare foarte mare. 2004 a rămas însă un an de început în care gradul de concentrare a înregistrat progrese moderate.

Numărul de societăți "milionare" a crescut la 141 față de 95 în anul anterior și din acestea 18 au venituri de peste 10 milioane de dolari. Reprezentând doar 1,3% din numărul total, aceste firme realizează 60% din cifra de afaceri a sectorului cu 30% din personal.

La extrema opusă se află 5.640 firme (peste jumătate din total) cu venituri anuale sub 10 mii de dolari care utilizează doar 12% din personal și contribuie cu doar 1,3% la cifra de

afaceri totală. Din acestea 1916 au declarat o cifră de afacero zero. Există, de asemenea, aproape 2.900 de firme care nu au avut nici un angajat.

Ponderea celor două categorii de firme mari și foarte mici se păstrează relativ constantă de câțiva ani. De asemenea se menține decalajul puternic în ceea ce privește indicatorii de performanță. De exemplu productivitatea medie a firmelor milionare este de aproape 20 de ori mai mare decât a firmelor foarte mici.

Intre cele două extreme se remarcă din nou existența unui grup intermediar de societăți medii care ar putea fi definite prin venituri în gama 0,1 – 1 mil.USD. Numărul acestor firme a fost în 2004 de 1116 (27% din total), în creștere față de anii anteriori. Folosind 33% din personalul sectorului, aceste firme au realizat 27% din cifre de afaceri totală. Ca și în analizele anterioare, insistăm asupra importanței și potențialului de dezvoltare al acestui segment de firme medii pe care multe rapoarte și studii de piață au tendința să-l neglijeze.

Evoluția moderată a gradului de concentrare este confirmată și de ponderea deținută de societățile cele mai puternice (primele 10 și primele 100) în ordinea cifrei de afaceri . Situația din 2004 este asemănătoare cu cea din anul anterior în ceea ce privește grupul primelor 10 de societăți, care reprezintă 0,1% din numărul total și 7% din personal și realizează 27% din cifra de afaceri. In schimb ponderea primelor 100 de firme a înregistrat un ușor regres cu un procent de 25% din personal (față de 27% în anul anterior) și 56% din cifra de afaceri (față de 59%).

Distribuția firmelor după personal, 2004

Nr.angajati	Nr.firme	% nr.	% CA	% pers	CA, \$/pers
Micro 0 - 10	10121	96%	39%	47%	27.728
Mici 11 - 50	376	4%	28%	25%	37.639
Mijlocii 50-250	66	1%	24%	21%	39.608
Mari >250	5	0,05%	8,7%	7,25%	40.171

Distribuția firmelor după cifra de afaceri, 2004

Cifra de afaceri	Nr.firme	% nr.	% CA	% pers	CA, \$/pers
0-10 mii\$	5640	53%	1%	12%	3.498
10 - 100 mii\$	3671	35%	12%	25%	15.783
100 - 1.000 mii \$	1116	11%	27%	33%	27.332
>1.000 mii\$	141	1,3%	60%	30%	67.977

Gradul de concentrare, 2004

Societăți	% din CA	% din pers.	CA/firmă, mii \$	CA/pers., mii \$	VA/pers., mii \$
Primele 10	27%	7%	29.190	135.453	30.361
Primele 100	56%	25%	6.038	74.623	20.776

Restul	44%	75%	46	19.922	8.475
Media 72			103	33.635	11.559

Distribuția geografică

Distribuția geografică a activităților sectorului s-a caracterizat și în anul 2004 printr-o concentrare puternică în București. În capitală sunt amplasate 3.820 de firme (36% din total), lucrează peste 14.500 de angajați (45%) și se realizează 64% din cifra de afaceri a sectorului, 56% din producția vândută și 58% din valoarea adăugată. Aceste procente au rămas aproape neschimbate în ultimii ani (vezi și studiul ANIS "Geografia industriei de software și servicii").

Nici în poziționarea celorlalte județe importante nu au survenit modificări importante cu o excepție notabilă. Locul 2 în ordinea cifrei de afaceri, care era deținut în mod tradițional de Timișoara, a fost ocupat în 2004 de Cluj cu 60 mil.USD (5,5% din total) și 2.365 de angajați (7,3%). Creșterea remarcabilă, cu aproape 70% a cifrei de afaceri s-a datorat atât mutării în sector a firmei Hanna Instruments, dar și dezvoltării accentuate a multora din firmele medii-mici din județ.

În privința județului Timiș trebuie amintit că acest clasament are ca bază doar firmele înregistrate în diviziunea CAEN 72, deci nu ia în considerare societatea Alcatel. Dacă sunt incluse și departamentele software din Alcatel, Timișoara își menține clar poziția a doua cu 7,4% din cifra de afaceri și 9,3% din personalul sectorului.

În topul județelor urmează în ordine Brașov, Iași, Prahova, Constanța, Mureș, Sibiu și Dolj. Schimbările de poziție față de anul anterior se datorează creșterilor mai mari înregistrate de câteva județe: Brașov (+63%), Dolj(+58%), Giurgiu(+64%), sau Neamț(+67%).

În 2004 se menține și decalajul puternic în localizarea industriei de software și servicii. În timp ce primele 10 județe, inclusiv Bucureștiul, acumulează 88% din cifra de afaceri a industriei de software și 80% din personal, ultimelor 10 județe le revin doar 1,2% și, respectiv, 2,2%.

Este interesant de amintit și existența diferențelor dintre județe în ceea ce privește valoarea adăugată. Astfel județe ca Timiș, Brașov, Sibiu, Bihor, Galați se remarcă printr-o rată a valorii adăugate cu mult superioară mediei sectorului (34%), în timp ce București, Prahova și Constanța se situează sub medie. Într-un clasament al valorii adăugate totale realizate, după București, locurile următoare sunt ocupate de Timiș, Brașov și Cluj, adică zonele cunoscute pentru activitățile de dezvoltare software.

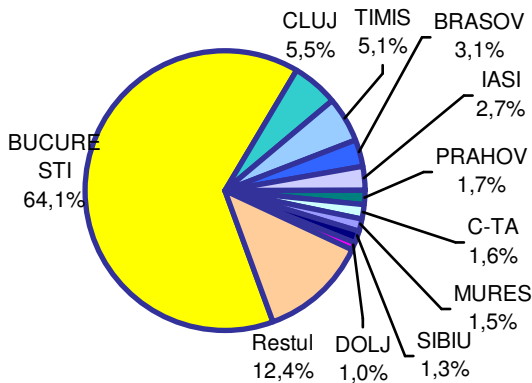
Distribuția geografică, 2004

Județ	Nr.firme	Pers.	CA, mil \$	%Pers	%CA	VA/CA
BUCURESTI	3.821	14.571	695,1	45,1%	64,0%	31%
CLUJ	707	2.365	60,2	7,3%	5,5%	39%
TIMIS	522	2.619	55,2	8,1%	5,1%	57%

BRASOV	550	1.713	33,5	5,3%	3,1%	55%
IASI	379	1.191	29,7	3,7%	2,7%	35%
PRAHOVA	323	687	18,0	2,1%	1,7%	26%
CONSTANTA	285	770	16,9	2,4%	1,6%	31%
MURES	234	675	16,0	2,1%	1,5%	37%
SIBIU	294	786	14,6	2,4%	1,3%	43%
DOLJ	228	590	11,4	1,8%	1,0%	52%
Restul	3.225	6.307	135,1	19,5%	12,4%	32%
Total Romania	10.568	32.274	1.085,6	100%	100%	34%

*Timiș – fără Alcatel

Distribuția geografică a cifrei de afaceri

Personal - 14.000 de noi angajați în doi ani

În analiza anterioară privind anul 2003 notăm că mărirea cu 7.400 a numărului de angajați era dificil de explicat dacă se compara cu numărul de absolvenți cu specializări TIC (apreciat la cca 6.000-7.000) și se datora parțial noului Cod al Muncii și înregistrării unor foști "colaboratori" ca angajați. Și mai greu de explicat era și creșterea din 2003 cu peste 14.000 (!) a specialiștilor TIC în întreaga economie și administrație conform datelor din publicațiile "Indicatorii societății informaționale" ale Institutului Național de Statistică. De altfel, cifrele INS atrag atenția și asupra faptului că din totalul de specialiști TIC (82.600 în 2003) mai puțin de o treime sunt folosiți de industria de profil, restul lucrând în alte sectoare de activitate.

Creșterea de personal din 2004 în industria de software se dovedește a fi aproape la fel de mare ca cea din anul anterior – 6.960 de noi angajați. Din nou creșterea pare suspectă situându-se la limita numărului de specialiști TI furnizați de învățământul superior, mai ales dacă ținem cont că o mulți din aceștia sunt absorbiți de alte sectoare ale economiei. De aceea ar fi utilă o enumerare a posibilelor explicații pentru aceste mărimi neobișnuite.

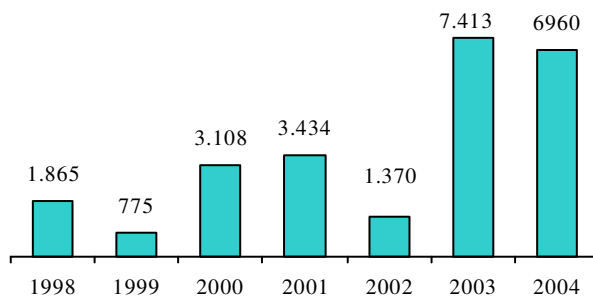
Creșterea de personal are, în primul rând, o componentă reală și firească în condițiile dezvoltării continue a firmelor de software. Trebuie însă ținut cont că doar o parte din noii angajați sunt absolvenți TI (probabil 2.500 – 3.500). La aceștia se adaugă un număr

important de absolvenți non-TI care se reconvertesc profesional în activități de dezvoltare software, dar și de studenți, mai ales din anii terminali (nu trebuie uitat că numărul total de studenți este de cel puțin cinci ori mai mare față de numărul de absolvenți). În același timp crește și personalul non-TI al firmelor necesar dezvoltării activităților de marketing, vânzări, consultanță de proces, etc.

O altă explicație se referă la creșteri conjuncturale provocate de schimbările din legislația microîntreprinderilor. Condiția de a avea cel puțin un angajat pentru a beneficia de statutul de microîntreprindere a contribuit la mărirea de personal. Cu toate că numărul de microîntreprinderi s-a redus în 2004, personalul acestora a crescut cu cca 2.500 de angajați, din care probabil mulți nu au specializări TI.

În sfârșit, o parte din creșterea de personal poate fi un efect întârziat al modificării Codului Muncii din 2003 și extinderii contractelor de muncă temporare (pe durată determinată). Firmele trebuie să declare un număr mediu de personal pentru anul respectiv și angajații temporari sunt incluși fără indicii privind duratele de angajare. Aceasta poate conduce la variații artificiale / nereale de la o perioadă la alta.

Creșterile anuale ale numărului de angajați

Numarul de specialisti TIC in România

	1998	2001	2002	2003	2004
In economie si administratie	60.372	63.585	68.056	82.580	-
Personal industria software si serv	9213	16.530	17.900	25.313	32.274

Creșteri de personal

	2001/98	2002/01	2003/02
Specialisti TIC in economie si administratie	+3.213	+4.471	+14.524
Angajati industria software si servicii	+7.317	+1.370	+7.413

Salariile și productivitatea

Creșterea neobișnuită a personalului a fost însoțită și în 2004 de evoluții contradictorii ale altor indicatori .

În primul rând salariul mediu anual pe întregul sector a înregistrat o creștere cu doar 13% atingând 4.075 USD, sub nivelul prognozat pe baza datelor din semestrul 1. De fapt, această valoare s-a redus față de prima jumătate a anului (4.440 USD). Exprimată în euro creșterea este devine 3%, iar raportată la leul deflatat este zero.

Această evoluție neașteptată se referă la media sectorului și este efectul creșterii generale a numărului de angajați combinat cu prezența miilor de microîntreprinderi unde se declară salarii foarte mici și unde, de altfel, media a scăzut în 2004.

Cu totul alta a fost situația în societățile mari și medii și în grupuri distincte de firme reprezentative. De exemplu salariul brut mediu pentru grupul primelor 100 de firme ale sectorului a fost 8.350 USD, în creștere cu 20%. În societățile medii-mari orientate exclusiv pe dezvoltarea de produse și servicii software, media salariului pe firmă s-a situat între 8.000 și 12.000 USD, iar la filialele ale multinaționalelor a depășit 20.000 și 30.000 USD.

Creșterea numărului de angajați declarați de firme în 2004 a condus și la deteriorarea indicatorilor de productivitate consolidați ai sectorului. Cifra de afaceri și valoarea adăugată pe angajat au atins 33.600 USD și, respectiv, 11.500 USD, cu o variație față de anul anterior de +11% și -1,3%. Amintim din nou că aceste variații corespund la scăderi importante în euro sau lei deflatați. Dacă ne referim la productivitatea în grupul firmelor mari, nivelul este două ori mai mare, dar dinamica rămâne negativă.

Profiturile și capitalizarea

Anul 2004 a marcat o nouă atenuare a creșterii profitabilității sectorului. Profitul brut consolidat a atins 154 mil.USD, iar cel net 128 mil.USD. Creșterile de 16% și, respectiv, 12% au fost de peste trei ori mai mici decât cele din 2003 (48% și 44%), acestea fiind, la rândul lor mult inferioare creșterilor din anii anteriori. Fenomenul este în mod evident legat de aplicarea în 2003 a primei tranșe de mărire a cotei de impozitare a profiturilor din exporturi și eliminarea completă în 2004 a acestei facilități fiscale. Exprimată în euro, creșterea profitului net în 2004 a fost de doar 2%, fiind vorba practic de o stagnare. Ca efect, rata medie a profitului sectorului a înregistrat o reducere în 2004, pentru prima dată după 6 ani de creștere continuă.

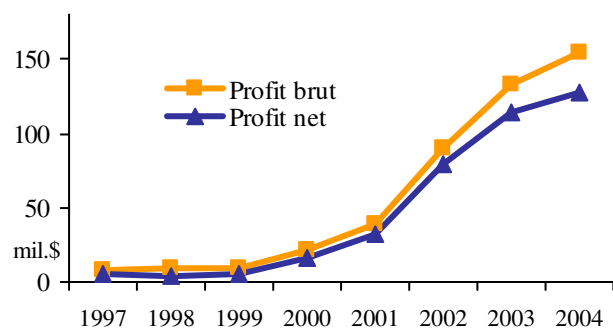
Mai notăm și că, în toată perioada de după 2000, impozitul pe profit plătit de sector s-a mărit continuu, dar, nu întâmplător, în 2004 și creșterea acestuia s-a redus de la 80% la 40%

Chiar și în condițiile acestei atenuări a creșterii, sectorul software și servicii a rămas unul din cele mai profitabile, cu o rată medie a profitului brut de peste 14%.

După cum se știe, principala sursă de capitalizare a firmelor de software și servicii a rămas până de curând profitul. Acumularea profiturilor din ultimii ani a condus și la un progres în capitalizarea sectorului. Astfel, în 2004 capitalurile proprii totale au atins 260 mil.USD, în creștere cu 88%, datorită, în cea mai mare parte, profiturilor reținute.

Foarte importantă este și mărirea de peste două ori a capitalului de lucru. Se poate spune că, deși a rămas în continuare cronic subcapitalizată și încă ocolită de investitori, industria de software și servicii a înregistrat în 2004 o îmbunătățire în finanțarea activităților curente și a unor eventuale dezvoltări.

Evoluția profiturilor, 1997-2004

Rata de impozitare a profitului

	2000	2001	2002	2003	2004
CAEN 72	18%	12%	11%	13%	15%
CAEN 72 fără microîntreprinderi	18%	12%	16%	20%	25%

Firmele de Software și Servicii în 2004

IBM cu 44,9 mil.USD și S&T cu 35,8 mil.USD cu continuă să dețină și în 2004 primele două locuri în clasamentul cifrei de afaceri. De altfel, S&T și IBM sunt și primele două clasate de IDC pe piața locală a serviciilor IT. Pentru IBM este al patrulea an consecutiv în care se menține pe primul loc, confirmând și în România poziția sa la nivel global. Nu trebuie însă uitat că pentru ambele societăți, ca și pentru toate filialele multinaționalelor, cifra de afaceri înregistrată nu este consolidată și nu include toate veniturile obținute din vânzarea de produse pe piața românească.

Pe locul 3 revine Romsys după o ușoară coborâre în anul anterior. Reorganizările interne și noile contracte au asigurat o creștere cu 80% a cifrei de afaceri față de anul anterior. Romsys este prezent pe primele locuri și în topurile producției, valorii adăugate și profitabilități.

Marele intrat în topul din 2004 este UTI Systems care ocupă locul 5 cu o cifră de afaceri de 29 mil.USD, aproape la egalitate cu locul 4. Firma s-a înregistrat în sector venind din clasa CAEN 7420 (inginerie și consultanță tehnică). Mutarea este justificată de ponderea activităților TI în producția firmei și de dezvoltarea continuă a departamentului de dezvoltare software. UTI a realizat în 2004 o creștere remarcabilă, cu peste 100% a veniturilor.

Situată pe locul 6, Siveco rămâne și în 2004 cea mai mare firmă "pur" software. Deși nu a mai înregistrat o creștere spectaculoasă a cifrei de afaceri ca în anul anterior, Siveco a realizat venituri de 25 mil.USD din produsele software proprii și din marile contracte de sisteme informatice. Firma se plasează pe primele locuri și în clasamentul producției vândute și al valorii adăugate. Conform rapoartelor IDC, Siveco a deținut 9,2% din piața de servicii IT și 19% din piața ERP (unde s-a menținut ca cel mai important producător local).

Majoritatea celorlalte firme locale mai importante și a filialelor multinaționalelor (Forte (Siemens Business Services din 2005), Net Brinel Computers, Printec Group, Microsoft, Asbis, Radix (actualmente Ness Technologies), Genesys Software, System Plus) se mențin în 2004 pe poziții asemănătoare anului anterior cu variații de 1-4 poziții.

De exemplu, Siemens Automotive a crescut în 2004 cu doar 24%, dar să nu uităm că societatea are în spate patru ani de dezvoltare puternică și continuă, neegalată de nici una din marile firme ale sectorului. Față de anul 2000, cifra de afaceri s-a mărit de 25 de ori, iar personalul de 10 ori. În 2004 Siemens Automotive a devenit firma cu cei mai mulți angajați (700).

Si Oracle (locul 14) a cunoscut o creștere substanțială, cu 80%, a cifrei de afaceri și cu 120% a numărului de angajați. Anul 2004 a fost cel în care compania a decis și a început organizarea în România a centrelor globale de servicii și tehnologie.

O urcare semnificativă în top a cunoscut și Softwin care ocupă poziția 17. În 2004 Softwin a rămas singurul producător local de antivirusi și a continuat un program agresiv de extindere pe piețele internaționale a liniei de software BitDefender. Firma a înregistrat

o creștere a cifrei de afaceri societății a crescut cu 73% la 9,4 mil.USD și este prezentă în toate topurile asociate (producție, valoare adăugată, profituri și personal)

Trebuie, de asemenea, să amintim firmele care au urcat cu peste 10 poziții în clasament și au avut creșteri remarcabile ale veniturilor: PSE Romania, D.I.M. Soft și Industrial Computer Group.

Marele absent din top este GeCAD Softwarecare în 2003 ocupa locul 3, cu o cifră de afaceri 22,7 mil.USD care includea cele 20 de milioane ale mult mediatizatei tranzacții cu Microsoft. In 2004 GECAD Software s-a înregistrat în alt sector (CAEN 7414 - consultanta pentru afaceri si management), iar Radu Georgescu și-a formulat o nouă strategie bazată pe înființarea unui grup de firme și vizând dezvoltarea de noi servicii și produse software.

Intr-o privire generală asupra topului se poate remarca absența multor firme de software cunoscute ca foarte active pe piață. Ca și în anii anteriori, foarte multe din pozițiile topului sunt ocupate de distribuitori sau firme care combină distribuția cu integrarea de sistem, furnizarea de soluții și consultanța. Inregistrarea în diviziunea CAEN 72 a reprezentanților canalelor de distribuție se explică prin extinderea activităților acestora spre servicii de integrare, consultanță și dezvoltare de soluții la cheie. Astfel de firme au cifre de afaceri mari, provenite însă preponderent din valoarea produselor distribuite. Dacă se urmărește indicatorul "Prod/CA" se observă că aproape jumătate din firmele listate valoarea este sub 30%, adică producția proprie vândută reprezintă mai puțin de o treime din cifra de afaceri.

In acest fel, numeroase firme bine cunoscute în producția de pachete software sau în serviciile de dezvoltare software nu au "încăput" în listă. Printre acestea, într-o enumerare evident incompletă, pot fi amintite în ordinea cifrei de afaceri: Kepler Rominfo, ITC Networks, Ubi Soft, InfoWorld, Wizrom, Cambric, Sobis, Finsiel, Transart, Deuromedia, IPDevel, Akela, etc

Top 2004 - Firmele de Software și Servicii (CAEN72)

Cele mai mari

		Cifra de Afaceri, mil.\$	Prod/CA	Pers.	Poz 2003
1	IBM ROMANIA SRL	44,9	48%	133	1
2	S & T ROMANIA SRL	35,8	16%	0	2
3	ROMSYS SA	31,7	51%	163	7
4	C.N.D.P.I.(ROMSOFT)	29,2	7%	362	5
5	UTI SYSTEMS SA	29,0	96%	203	-
6	SIVECO ROMANIA SA	25,8	96%	341	4
7	FORTE COMPANY SRL	25,0	30%	208	8
8	SIEMENS AUTOMOTIVE SRL	24,2	100%	700	6

9	NET BRINEL COMPUTERS SRL	15,6	29%	44	10
10	PRINTEC GROUP ROMANIA SRL	13,3	10%	35	15
11	MICROSOFT ROMANIA SRL	13,2	100%	48	13
12	ASBIS ROMANIA SRL	13,0	0%	25	9
13	RADIX COMPANY SA	12,3	50%	50	12
14	ORACLE ROMANIA SRL	12,2	100%	118	18
15	GENESYS SOFTWARE ROMANIA SRL	12,2	7%	63	20
16	SYSTEM PLUS SRL	10,7	6%	37	14
17	SOFTWIN SRL	9,4	94%	647	23
18	D.I.M. SOFT SRL	6,8	7%	19	28
19	HANNA INSTRUMENTS ROMANIA	6,1	88%	290	-
20	INDUSTRIAL COMPUTER GROUP SRL	5,9	74%	33	30
21	QUARTZ COMPUTER DISTRIBUTION	5,9	0%	10	-
22	TOTAL TECHNOLOGIES SRL	5,9	23%	31	16
23	PSE ROMANIA SRL	5,8	100%	151	37
24	MOTOROLA COMMUNICATIONS SRL	5,7	93%	83	19
25	SC ASESOFT INTERNATIONAL SA	5,6	51%	55	17
26	BAR CODE SYSTEMS - B.C.S. SRL	5,6	9%	48	24
27	KEPLER ROMINFO SA	5,6	91%	163	25
28	ITC NETWORKS SRL	5,6	100%	246	31
29	PROVISION SOFTWARE DIVISION	5,6	7%	40	29
30	EURO INTERNET SRL	5,6	0%	7	161

Cele care produc

Producția vândută, mil.\$	
1	UTI SYSTEMS SA 27,8
2	SIVECO ROMANIA SA 24,9
3	SIEMENS AUTOMOTIVE SRL 24,2
4	IBM ROMANIA SRL 21,6
5	ROMSYS SA 16,1
6	MICROSOFT ROMANIA SRL 13,2
7	ORACLE ROMANIA SRL 12,2
8	SOFTWIN SRL 8,8
9	FORTE COMPANY SRL 7,5
10	RADIX COMPANY SA 6,1

Cele care adaugă valoare

Valoarea adăugată, mil.\$	
1	SIEMENS AUTOMOTIVE SRL 14,5
2	IBM ROMANIA SRL 11,9
3	SIVECO ROMANIA SA 9,7

4	ROMSYS SA	9,2
5	UTI SYSTEMS SA	8,0
6	MICROSOFT ROMANIA SRL	8,0
7	ORACLE ROMANIA SRL	7,5
8	SOFTWIN SRL	5,7
9	FORTE COMPANY SRL	5,2
10	ITC NETWORKS SRL	3,6

Cele mai profitabile

Profit brut, mil.\$		
1	IBM ROMANIA SRL	7,1
2	ROMSYS SA	6,6
3	MICROSOFT ROMANIA SRL	5,1
4	UTI SYSTEMS SA	3,7
5	MBYTE SOFTWARE SRL	2,6
6	SOFTWIN SRL	2,3
7	FORTE COMPANY SRL	2,3
8	SIEMENS AUTOMOTIVE SRL	2,1
9	SIVECO ROMANIA SA	1,9
10	ORACLE ROMANIA SRL	1,6

Cele care dau de lucru

Număr de angajați		
1	SIEMENS AUTOMOTIVE SRL	700
2	SOFTWIN SRL	647
3	C.N.D.P.I.(ROMSOFT)	362
4	SIVECO ROMANIA SA	341
5	HANNA INSTRUMENTS ROMANIA SRL	290
6	ITC NETWORKS SRL	246
7	IIRUC SA	246
8	S.C. DATAGROUP - INT SRL	218
9	FORTE COMPANY SRL	208
10	UTI SYSTEMS SA	203

Cele mai dinamice

Creștere CA 2003/02			
		USD	Euro
1	PSE ROMANIA SRL	117%	98%
2	UTI SYSTEMS SA	103%	85%
3	GENESYS SOFTWARE ROMANIA SRL	94%	76%
4	INDUSTRIAL COMPUTER GROUP SRL	84%	68%

5	ROMSYS SA	80%	64%
6	ORACLE ROMANIA SRL	80%	64%
7	SOFTWIN SRL	73%	58%
8	D.I.M. SOFT SRL	70%	55%
9	HANNA INSTRUMENTS ROMANIA SRL	50%	36%
10	PRINTEC GROUP ROMANIA SRL	48%	35%

Cele mai dinamice

Creștere personal		
1	C.N.D.P.I.(ROMSOFT)	135%
2	ORACLE ROMANIA SRL	119%
3	SIVECO ROMANIA SA	112%
4	BAR CODE SYSTEMS - B.C.S. SRL	78%
5	ITC NETWORKS SRL	74%
6	PSE ROMANIA SRL	57%
7	KEPLER ROMINFO SA	50%
8	SYSTEM PLUS SRL	48%
9	UBI SOFT SRL	42%
10	MOTOROLA COMMUNICATIONS SRL	38%

Top 2004 – Note

Cifra de afaceri. Clasamentul este întocmit pe baza cifrei de afaceri conținută în raportările financiare publice ale firmelor. Nu s-au efectuat modificări de natură să reflecte mai corect veniturile obținute exclusiv din producția de software și servicii TI. Singura intervenție a constat în eliminarea unei firme cu venituri de milioane de dolari dar înregistrate ca microîntreprindere cu un angajat, situație care sugerează o posibilă grșeală în completarea bilanțului.

Coloana Prod/CA (producția proprie raportată la cifra de afaceri) dă o imagine asupra componenței veniturilor. O valoare mică a raportului indică o pondere mare a activităților de distribuție.

Producția vândută. Trebuie înțeleasă ca producție proprie de produse software și servicii IT și exclude veniturile din vânzarea mărfurilor (produse hardware și software, de regulă importate).

Valoarea adăugată brută. Reprezintă valoarea netă pe piață a produselor și serviciilor vândute din care se scade așa numitul consum intermediar constituit din valoarea produselor și serviciilor achiziționate de firmă de la alții (cheltuielile cu mărfuri, materiale, servicii terți). Valoarea adăugată este formată deci din costurile totale de personal, de capital (amortizarea investițiilor în active fixe), din cheltuielile cu impozitele și din profituri. Valoarea adăugată brută reprezintă, în ultimă instanță, contribuția firmei la produsul intern brut.

Creșterea cifrei de afaceri. In clasamentul celor mai dinamice societăți au fost luate în considerare doar cele cu o cifră de afaceri de peste 4 milioane de dolari.

Multinaționalele. Veniturile filialelor marilor producători sau distribuitori internaționali (IBM, HP, Microsoft, Oracle, Motorola, S&T, etc) sunt compuse în proporții diferite din servicii pentru

piața internă sau externă și, în unele cazuri, din valoarea unei părți din produsele distribuite. În nici un caz cifrele de afaceri nu trebuie confundate cu vânzările totale pe piața românească a produselor hardware/software ale companiilor respective.

Grupurile. Listele cuprind firme luate în considerare individual, chiar și în cazul celor care formează “grupuri” (Asesoft, Ager, SoftNet, Wizrom, Sobis, etc). În legislația românească nu există încă norme specifice pentru înregistrarea și raportarea datelor financiare ale holding-urilor/grupurilor
